

SOTE-tekoällyn ekosysteemi

SOTE-tekoällyn ekosysteemin toimintasuunnitelma 2025

Päivitetty 7.3.2025

Verkoston koordinaatioryhmä:

Sosiaali- ja
terveysministeriö

Terveyden ja
hyvinvoinnin laitos

HUS

UNA

DigiFinland

SOTE-tekoilyn ekosysteemi

Ekosysteemi lyhyesti

- Kansallinen SOTE-tekoilyn ekosysteemi on sosiaali- ja terveysalan toimijoiden, kuten viranomaisten, yritysten ja tutkijoiden, yhteinen vapaamuotoinen verkosto. Ekosysteemi mahdollistaa ja rahoittaa tekoilyn hyödyntämistä sosiaali- ja terveysalalla
- Jäsenorganisaatioita on 222 ja uutiskirjeen saajia yli 1 200 (tilanne 3.3.2025).
- SOTE-tekoilyn ekosysteemiä johtaa sosiaali- ja terveysministeriö. Toimintaa koordinoivassa ryhmässä ovat mukana myös THL, HUS, UNA Oy ja DigiFinland Oy
- Ekosysteemi on perustettu sosiaali- ja terveysministeriön toimesta kesällä 2024 ja toimii toistaiseksi
- Ekosysteemin verkkosivusto löytyy osoitteesta www.sotetekoaly.fi

SOTE-tekoällyn ekosysteemi

SOTE-tekoällyn ekosysteemin vuoden 2025 painopisteet

Kokeiluprojektit

Visiotyö ja vaikuttavuus

Toimijoiden aktivointi ja yhteiset kyvykkyydet

Kasvu ja kansainvälisyys

SOTE-tekoällyn ekosysteemi

Kokeiluprojektit

- Vuoden 2025 aikana toteutettavan kymmenen kokeiluprojektin hankekokonaisuuden tavoitteena on edistää tekoällyn vastuullista hyödyntämistä sosiaali- ja terveyspalveluissa. Mukana ovat Kanta-Hämeen, Keski-Suomen, Länsi-Uudenmaan, Pirkanmaan, Pohjanmaan, Pohjois-Savon ja Varsinais-Suomen hyvinvointialueet sekä HUS-yhtymä. Hanketta koordinoi DigiFinland
- Kokeiluhankkeet tarjoavat muille käytännön kokemuksia ja toimivat lähtökohtana kyseisten ratkaisujen kansalliseen laajentamiseen. Kokeilut tuottavat tietoa lainsäädännön kehittämistarpeista sekä ratkaisuiden vaikutuksista ja vaikuttavuudesta.
- Kokeiluprojektit alkoivat vuoden 2025 alussa ja kestävät noin vuoden. Sosiaali- ja terveysministeriö osallistuu kokeilujen rahoitukseen yhteensä 2,3 miljoonalla eurolla.

SOTE-tekoälyn ekosysteemi

Visiotyö ja vaikuttavuus

- Osana SOTE-tekoälyn ekosysteemiä toteutetaan kaikkien organisaatioiden yhteinen visioprojekti keväällä 2025. Tavoitteena on luoda yhteinen kansallinen näkemys siitä, miten tekoälyratkaisuja hyödyntämällä voidaan kehittää asiakkaiden ja potilaiden palvelua, tukea sote-ammattilaisten työtä sekä parantaa palvelutuotannon tuottavuutta
- AI-visio määrittää suuntaviivat tekoälyn eettiselle, turvalliselle ja vaikuttavalle hyödyntämiselle sote-sektorilla, huomioiden muun muassa tiedonhallinnan, lainsäädännön, teknologisen kehityksen ja palveluprosessien muutostarpeet
- Yhteinen visio auttaa kokoamaan kehitystoimet johdonmukaiseksi kokonaisuudeksi. Tavoitteena on edistää parhaiden käytäntöjen jakamista ja varmistaa, että tekoälyratkaisut tukevat sosiaali- ja terveydenhuollon strategisia tavoitteita. Visiotyön lopputuloksena syntyy visiopaperi (whitepaper) ja toimenpidesuosituksia sekä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden järjestäjille että kansalliselle tasolle
- Visiotyön yhteydessä käsitellään tekoälyn hyödyntämisen vaikuttavuuspotentiaalia eri käyttökohteissa. Ekosysteemin omista kokeiluhankkeista sekä muista kehityshankkeista ja ratkaisuista kerätään tietoa näiden vaikuttavuusarvioita ja kehitetään kansallista ymmärrystä sote-tekoälyn eri ratkaisujen vaikutuksista
- Vision laatimiseen voivat osallistua kaikki ekosysteemin jäsenet

SOTE-tekoälyn ekosysteemi

Toimijoiden aktivointi ja yhteiset kyvykkyydet ▶▶

Toimijoiden aktivointi

- Keskeisenä tavoitteena vuoden 2025 on saada ekosysteemin organisaatiot toteuttamaan omia yhteistyöhankkeitaan, selvityksiä, työryhmiä ja työpajoja osana ekosysteemin toimintaa
- Ekosysteemin koordinaatio tarjoaa esimerkiksi viestintätukea ja mahdollisuuksia osallistua AI-aamu webinaaritulaisuuksiin
- Toiminta on lopulta kiinni ekosysteemin eri organisaatioiden omasta aktiivisuudesta

SOTE-tekoälyn ekosysteemi

Toimijoiden aktivointi ja yhteiset kyvykkyydet ▶▶

Yhteinen kansallinen sote-tekoälyn infrastruktuuri

Vuoden 2025 aikana ekosysteemissä selvitetään yhteisen kansallisen sote-tekoälyn infrastruktuurin tarvetta, hyötyjä ja toteutusmahdollisuuksia. Alustavasti arvioidaan, voisiko yhteinen infra mahdollistaa ekosysteemin jäsenille sujuvamman yhteistyön tekoälykokeiluissa ja kehityshankkeissa sekä johtaa kustannussäästöihin.

Vuoden 2025 aikana ekosysteemissä selvitetään:

- suomalaisen sote-kielimallin tarvetta ja toteutusmahdollisuuksia
- sote-AI-mallikirjaston tarvetta ja perustamista

Ekosysteemissä käynnistetään seuraavat projektit:

- Tekoälyn kehittämisessä tarvittavan anonyymin tai synteettisen data-aineiston toteuttaminen henkilötasoisesta sote-datasta
- Sote-tekoälyn testiympäristön tai -ympäristöjen perustaminen. Osana tekoälynasetuksen kansallista toimeenpanoa, mahdollistaen sote-datan hyödyntämisen ympäristössä

SOTE-tekoälyn ekosysteemi

Toimijoiden aktivointi ja yhteiset kyvykkyydet ▶▶

Osaamisen kehittäminen

- Ekosysteemin tavoitteena on kehittää alan organisaatioiden osaamista hyödyntää tekoälyä osana sosiaali- ja terveyspalveluiden tuottamista ja sote-tekoälyn ratkaisujen kehittämisessä. Ekosysteemin viestintä kokeiluista ja muusta toiminnasta tukee tätä tavoitetta
- Lisäksi ekosysteemissä toteutetaan vuoden 2025 aikana oppilaitosten käyttöön kansallinen opetusmateriaali, jossa parhaat käytännöt ja opit tekoälyn hyödyntämisestä kootaan yhteen

SOTE-tekoällyn ekosysteemi

Toimijoiden aktivointi ja yhteiset kyvykkyydet ▶▶

Hyvinvointialueiden tekoälyverkosto edistää yhteistyötä

- Sote-tekoällyn ekosysteemin yhtenä työryhmänä toimii hyvinvointialueiden tekoälyverkosto, jota koordinoi julkisomisteinen Una Oy
- Verkosto on perustettu jakamaan tietoa ja kokemuksia tekoällyn käytöstä ja kehittämisestä sote-sektorilla sekä tukemaan hyvinvointialueita tekoälykehittämisen edistämässä
- Verkoston puitteissa ylläpidetään myös tilannekuvaa hyvinvointialueiden tekoälykehittämisen kohteista. Tilannekuva auttaa hyvinvointialueita löytämään kumppaneita ratkomaan yhteisiä kehitystarpeita sekä jakamaan oppeja tekoällyn hyödyntämisestä erilaisissa käyttötapauksissa.
- Verkosto kokoontuu kolmen viikon välein ja sen toiminta on avointa kaikille hyvinvointialueille, HUS-yhtymälle sekä Helsingin kaupungille

SOTE-tekoälyn ekosysteemi

Toimijoiden aktivointi ja yhteiset kyvykkyydet ▶▶

Riskienhallintaryhmä

- Tekoälyn riskienhallinnan työryhmä on kartoittanut tekoälyyn liittyviä riskejä ja lainsäädännöllisiä esteitä sekä ryhmä- ja yksilötyöskentelyn kautta. Osa riskihavainnoista ja esteistä on jo viety eteenpäin. Ryhmä on myös arvioinut erilaisia riskienhallintatyökaluja ja menetelmiä. Lisäksi ryhmä on pitänyt esityksiä eri verkostoissa ja ryhmän kesken teemakohtaisesti. Ryhmä on julkaissut sisältöä sosiaalisessa mediassa tekoälyn riskienhallintaryhmän työstä. Ryhmä keskittyy korkeariskisten järjestelmien riskeihin ja esteisiin, koska niihin on akuutein tarve
- Työryhmä jatkaa toimintaansa ainakin vuoden 2025 loppuun saakka, tehden lisähavaintoja ja osallistuen aktiivisesti ekosysteemin toimintaan. Vuoden loppuun mennessä ryhmä laatii raportin tai muun julkaisun, riippuen työn lopputuloksista. Tekoälyn riskihavainnot ja muut turvalliseen käyttöön liittyvät kokemukset kerätään keskitetysti ryhmän ja sote- toimijoiden käyttöön

SOTE-tekoällyn ekosysteemi

Toimijoiden aktivointi ja yhteiset kyvykkyydet ▶▶

MDR-työryhmä

- SOTE-tekoälykokeiluiden parissa on noussut esille hankalasti tulkittavissa oleva rajanveto non-MDR ja MDR vaatimusten välillä. Paljon kysymyksiä ekosysteemin osallistujilta – vähän vastauksia toistaiseksi
- SOTE-AI-juridisessa selvityksessä nostettiin myös esille lääkinnällinen laite monimutkaisuutta ja riskejä nostavana komponenttina
- AI-lainsäädäntö (EU-tason ja kansallinen) on vasta astumassa voimaan ja tämän myötä kenelläkään ei ole vahvaa kokemusta lainsäädännön tulkinnoista
- Liian varovainen tulkinta sanktioiden tai kustannusten valossa saattaa estää tai hidastaa kokeiluja, joilla voisi olla suuri potentiaali menestyä muuten. Suomi voisi olla edelläkävijä, jos saisimme joustavan ja kasvua edistävän kansallisen konsensuksen asiasta – vaatii keskustelua ja yhteisen ymmärryksen muodostamista ja jakamista

MDR-työryhmälle ehdotetut tehtävät

- Jakaa tietoa lääkinnällisten laitteiden regulaatiosta ja sen kytkeytymisestä AI:hin
- Nostaa esille aiempia kokemuksia sertifioinneista ja siihen liittyvistä aikataulu- ja resurssitarpeista
- Tukee yksittäisiä tekoälykokeiluja matkalla lääkinnällisen laitteen kehittämisessä
- Muodostaa kansallinen näkemys AI+MDR -säädetulkinnasta

Työryhmä on avoin ja sinne saa liittyä kaikki halukkaat. Mukaan pyritään saamaan henkilöitä, joilla on jo valmiiksi paljon tietoa asiasta. Puheenjohtajana toimii Leena Soininen, DigiFinland Oy. Ryhmä toimii määräaikaaisesti 31.12.2025 asti, minkä jälkeen toiminnan jatkoa arvioidaan saavutettujen tulosten ja tunnistettujen tarpeiden pohjalta. Ryhmä sijoittuu STM:n ekosysteemin koordinaatioryhmän alaisuuteen ja tekee tiivistä yhteistyötä viranomaisten sekä keskeisten sidosryhmien kanssa, kuten riskienhallintaryhmän kanssa.

SOTE-tekoälyn ekosysteemi

Toimijoiden aktivointi ja yhteiset kyvykkyydet ▶▶

Lainsäädäntötyö

- Sosiaali- ja terveysministeriön tehtävänä on valmistella kansallista lainsäädäntöä, jos tekoälyn käyttäminen sosiaali- ja terveydenhuollossa osoittautuu hankalaksi tai mahdottomaksi ilman sitä
- STM on jo valmistelemassa lainsäädäntöä potilastietojen analysoinnin ja ennakoivan terveydenhuollon mahdollistamiseksi sekä teknologian hyödyntämisestä sosiaalihuollossa
- Lisäksi STM aikoo valmistella muutoksia asiakastietolakiin ja tähän säädöskokonaisuuteen voidaan sisällyttää myös tekoälyn käyttöön liittyviä säädösmuutoksia

SOTE-tekoilyn ekosysteemi

Kasvu ja kansainvälisyys

Vuoden 2025 aikana ekosysteemissä lähdetään hakemaan kansainvälistä yhteistyötä ja vientiä julkisten ja yksityisten organisaatioiden sekä tutkimuslaitosten yhteistyönä. Nämä toimenpiteet liittyvät terveysalan kasvuohjelmaan ja toteutetaan osana laajempaa digiterveyden kansainvälisten tarjoomien kehitystä.

Tavoitteena on varmistaa Suomen osallistuminen kansainväliseen sote-tekoilyn kehitykseen ja EU-hankkeisiin sekä saavuttaa kansainvälisiltä markkinoilta uutta liiketoimintaa suomalaisille sote-tekoilyn asiantuntijapalveluille ja ratkaisuille.

Tehtävään liittyviä toimenpiteitä ovat

- Laaditaan sote-tekoilyn kansallinen tarjoomakuvaus ja markkinointimateriaali
- Mahdollistetaan kaikkien kansainvälisistä markkinoista kiinnostuneiden organisaatioiden osallistuminen ja omien palveluidensa kuvaaminen ja esittely
- Laaditaan konsepti suomalaisen osaamisen ja palveluiden markkinointiin kansainvälisissä kohtaamisissa sisältäen agendaluonnoksen sekä luettelon tapaamisiin kiinnostuneista tahoista
- Toteutetaan malli kansainvälisistä kohtaamisista syntyvien myyntimahdollisuuksien järjestelmälliseen hallintaan

Tätä tehtävää toteuttamaan ja koordinoimaan perustetaan ekosysteemiin alatyöryhmä.

SOTE-tekoälyn ekosysteemi

Mittarit ekosysteemin onnistumiselle vuonna 2025

- Jäsenorganisaatiot ovat tyytyväisiä ekosysteemin operatiiviseen ja muuhun tekemiseen (verkkokysely vuoden lopulla, tavoite ka. 4 asteikolla 1–5)
- Jäsenmäärä on kasvanut (tavoite 250 jäsenorganisaatiota vuoden 2025 lopussa)
- Uutiskirjeiden saajien määrä on kasvanut (tavoite 1 500 tilaajaa vuoden 2025 lopussa)
- Ekosysteemin sisällä toimijat ovat aktivoituneet (vähintään 1 yhteishanke käynnistynyt osana ekosysteemin toimintaa, toimijat järjestäneet vähintään 4 tapahtumaa)
- Visiotyöhön osallistuttu aktiivisesti (tavoite vähintään mielipide 50 eri organisaatiolta)
- Ekosysteemi toimii itsenäisenä ekosysteeminä ja sillä on tulevaisuuden edellytykset, esim. vetovastuu vuodelle 2026 sovittuna (suunnitelma valmiiksi vuoden 2025 aikana)
- Muun muassa kokeiluprojekteille, lainsäädännölle, vaikuttavuudelle, kansainvälisyydelle ja kasvulle on omat tavoitteet ja mittaroinnit

SOTE-tekoilyn ekosysteemi

Kiitos ja ollaan yhteyksissä!

Jukka Lähesmaa

SOTE-tekoilyn ekosysteemin puheenjohtaja
Erytisasiantuntija, sosiaali- ja terveysministeriö

jukka.lahesmaa@gov.fi

puh. 029 516 3139

Laura Vätkkilä

SOTE-tekoilyn ekosysteemin koordinaattori
DigiFinland Oy

laura.valkkila@digifinland.fi

puh. 050 534 7944